

QORTI ĊIVILI PRIM' AWLA

ONOR IMHALLEF DR FRANCESCO DEPASQUALE LL.D. LL.M. (IMLI)

**Seduta ta' nhar il-Hamis
Wiehed u ghoxrin (21) ta' Ottubru 2021**

Rikors Numru 1128/16 FDP

Fl-ismijiet

Albert Attard (ID. 6551553(M)), Henry Attard (ID. 682951(M)), Chris Sant (ID. 43870(M)), Shaun Arrigo (ID. 171267(M)), Rino Muscat Scerri (ID. 266035(M)), Emmanuel Micallef (ID. 125166(M)), Joseph Casha (ID. 283454(M)), John Dalli (ID. 84446(M)), Mark Darmanin Kissaun (ID. JI5971(M)), Sheila Dunbar Smyth (ID. 45789(M)), Trevor Sullivan (ID. 562157(M)), Paul Gauci (ID. 174454(M)), Paul Cremona (ID. 176361(M)), Gordon Mizzi (ID. 824447(M)), Alfred Mangion (ID. 773544(M)), Peter Gatesy (ID. 5364(A)), Jamie Sammut (ID. 188792(M)), Norman Mifsud (ID. 395239(M)), Matthew Sammut (ID. 32367(G)), Philip Grima (ID. 403261(M)), Joe Grech (ID. 147844(M)), Chris Busuttil (ID. 199278(M)) u Duncan Pace, li intervjena in statu et terminis permezz ta' digriet datat 2 ta' Jannar 2020.

Vs

Awtorita' ghat-Trasport f'Malta

Il-Qorti:-

1. Rat ir-rikors datat 14 ta' Dicembru 2016, li permezz tiegħu r-rikorrenti talbu s-segwenti:

- 1. Illi l-atturi huma sidien ta' Yachts li jirmigġjaw f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.*

2. *Illi d-dritt ta' rmiġġ li jgawdu jirriżulta minn applikazzjonijiet li kienu saru ma' Malta Maritime Authority. Kopja ta' tali applikazzjoni qiegħed tiġi eżebita bħala Dok A. Kif jirriżulta minn din l-applikazzjoni l-Malta Maritime Authority kienet tikkontempla tlett tipi ta' kuntratti ta' irmiġġ, kuntratt mensili, kuntratt annwali, u kuntratt permanenti.*
3. *Illi kif ser jirriżulta waqt is-smieġħ u t-trattazzjoni ta' din il-kawża l-atturi kienu applikaw għal irmiġġ permanenti liema applikazzjoni giet milqugħa mill-Malta Maritime Authority.*
4. *Illi l-Awtorita' konvenuta qiegħda tippretendi illi m'hi marbuta bl-ebda relazzjoni kontrattwali ma' l-atturi pero' tikkontendi li għandha dritt li tbiddel il-kundizzjonijiet liberament u unilateralment. In effetti l-Awtorita' konvenuta kienet kitbet lill-atturi ittra b'abbozz tal-kuntratt b'avviż ċar illi jekk ma jiffirmawx tali abbozz jitqiesu illi qed jirmigġjaw mingħajr titolu.*
5. *Illi l-atturi ma ffirmawx dan l-abbozz għaliex ma qablux mal-kundizzjonijiet fih kontenuti.*
6. *Illi b'konsegwenza ta' dan l-Awtorita' qiegħda tinterpella lill-konvenuti biex ineħħu d-dgħajjes tagħhom mill-marina in kwistjoni.*
7. *Għaldaqstant l-esponenti jitolbu umilment li din l-Onorabbli Qorti jogħgobha;*
 - a. *Tiddikjara illi d-dritt ta' rmiġġ ta' l-atturi f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex huwa wieħed naxxenti minn kuntratti ossija applikazzjonijiet ippreżentati mill-atturi u aċċettati mill-Malta Maritime Authority.*
 - b. *Tiddikjara li l-Awtorita' konvenuta bħala successor ta' Malta Maritime Authority hija marbuta bir-relazzjoni kontrattwali msemmija fl-ewwel talba.*
 - c. *Tiddikjara konsegwentament illi r-rabta kontrattwali il-kontendenti hija waħda li għadha valida u vigenti, u konsegwentement l-Awtorita' konvenuta m'għandha l-ebda dritt li tiżgombra l-atturi mill-irmiġġi tagħhom f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.*

Bl-ispejjeż u l-konvenuti ingunti in subizzjoni.

2. Rat illi fid-19 ta' Jannar 2017, l-Awtorita' intimata laqgħet għal dak mitlub billi qajjmet is-segwenti difiżi:

1. *Illi preliminarjament, kull wieħed mir-rikorrenti għandu jgħib prova tal-interess ġuridiku tiegħu f'din il-kawża u jikkonferma illi ta' l-kunsens tiegħu biex jissieħeb f'din il-proċedura;*
2. *Illi, fir-rigward tar-rikorrenti Albert Attard, Henry Attard, Chris Sant, Shaun Arrigo, Rino Muscat Scerri, Emmanuel Micallef, Joseph Casha, John Dalli, Mark Darmanin Kissaun, Sheila Dunbar Smyth, Trevor Sullivan, Paul Gauci, Paul Cremona u Gordon Mizzi qed tiġi eċċepita r-res judicata u dan għaliex il-Qorti Kostituzzjonali b'sentenza tal-5 ta' Frar, 2015 li tinvolvi l-istess partijiet [Peter sive Rino Muscat Scerri vs Awtorita' għat-Trasport f'Malta et, 71/2011] iddeċidiet b'mod finali illi r-rikorrenti ma kellhom ebda "jedd ta' rmiġġ permanenti" kif kienu qed jippretendu w ikkonfermat illi l-Awtorita' esponenti kellha kull dritt illi teżiġi illi l-atturi, jekk iridu jkomplu jirmigġaw fil-Marina operata mill-Awtorita' esponenti f'Ta' Xbiex, jiffirmaw kuntratt ġdid ta' rmiġġ b'kundizzjonijiet godda [Sentenza annessa bħala Dok TM 1]; Saħansitra wara din is-sentenza finali, ir-rikorrenti msemmija ressqu applikazzjoni quddiem il-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem [ECHR] liema applikazzjoni giet dikjarata inammissibbli;*
3. *Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, u fil-konfront tar-rikorrenti kollha, l-Awtorita' esponenti teċċepixxi illi t-talbiet huma vessatorji u bla fundament legali kemm fid-dawl tas-sentenza fuq imsemmija, kif ukoll tenut kont ta' każistika preċedenti illi kienet ġa stabbiliet illi utenti ta' marinas operati mill-Awtorita' ma għandhom ebda jedd għal xi rmiġġ "permanent" kif qed jippretendu r-rikorrenti [ara nġhidu aħna Emmanuel Gatt et v Awtorità Marittima ta' Malta [Prim Awla, 7 ta' Lulju, 2004] u White Wave Company Limited v Awtorità Marittima ta' Malta [Prim Awla, 2 ta' Diċembru, 2004], Relevanti wkoll is-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fl-ismijiet Awtorita' għat-Trasport f'Malta vs Joseph Bezzina tas-6 ta' Ġunju, 2016;*
4. *Illi jsegwi illi r-rikorrenti m'għandhomx jedd illi jippretendu illi jibqgħu jirmigġaw fil-marina ta' Ta' Xbiex u jużaw il-faċilitajiet tagħha mingħajr ma jiffirmaw kuntratt ġdid u filwaqt illi jibqgħu iħallsu r-rati viġenti qabel id-dħul fis-seħħ tal-Avviż Legali 103 tal-2011;*
5. *Illi fid-dawl tas-suespost, l-eċċipjenti tinnota illi għalkemm ir-rikorrenti qegħdin jiddepożitaw d-drittijiet ta' rmiġġ fir-reġistru tal-Qorti, huma qed jagħmlu dan bir-rati preċedenti, u dippju' qegħdin jirrifjutaw li jiffirmaw il-kuntratt ta' rmiġġ u b'hekk jassumu l-obbligi li qed titlob l-Awtorita'; Għalhekk ir-rikorrenti preżentement qed jokkupaw spazji fil-marina ta' Ta' Xbiex illegalment u abużivament;*

6. *Illi għalhekk, partikolarment fid-dawl tas-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, l-Awtorita' intimata għandha kull jedd illi titlob u saħansitra twettaq l-iżgumbrament tal-bastimenti tal-atturi mill-Marina, kemm taħt prinċipji kuntrattwali [fis-sens illi l-atturi qegħdin jokkupaw irmiggi minghajr titolu] kif ukoll in linea mal-poteri amministrattivi tal-Awtorita' taħt il-Kap 499 tal-Liġijiet ta' Malta, kif se jiġi muri fil-mori tal-proċeduri;*
7. *Illi l-animu vessatorju tar-rikorrenti jkompli jidher mill-fatt illi fit-3 ta' Frar, 2016, l-istess rikorrenti kienu ntavolaw proċeduri kontra l-Awtorita' quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta [Rikors maħluf 90/2016 AF], liema proċeduri għadhom pendenti, u li fihom, bħal fil-każ odjern qegħdin ukoll jitolbu dikjarazzjoni illi l-Awtorita' intimata m'għandha l-ebda jedd li tiżgombra lir-rikorrenti mill-irmiggi tagħhom f'Ta' Xbiex Yacht Marina; Dan apparti kawża oħra separata, dejjem mill-istess atturi kontra l-Awtorita' intimata, fejn qegħdin addirittura jitolbu danni mill-Awtorita' [Rikors maħluf 91/2016 MH], kif ukoll diversi ittri legali, uffiċjali u protesti gudizzjarji mibgħuta kull tant żmien. Għalhekk m'hemm ebda utilita' fil-proċeduri odjerni hliet biex ifixklu l-Awtorita' fil-qadi ta' dmirijietha;*
8. *Illi f'dan ir-rigward u għal kull buon fini, l-Awtorita' esponenti tirrileva illi, kif avżati f'numru ta' ittri, inkluż ittra uffiċjali tat-2 ta' Diċembru, 2015 (Numru 4129/2015 - kopja annessa bħala Dok TM 2) u ittri uffiċjali ulterjuri mibgħuta lir-rikorrenti f'Diċembru, 2016 (kopja ta' waħda minnhom annessa bħala Dok TM 3), bl-aġir abbużiv tagħhom li qed jisfida sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, ir-rikorrenti qegħdin ifixklu l-proċess tal-privatizzar tal-operat tal-marina. Dan l-aġir tagħhom qed ikun ta' hsara mhux biss għall-Awtorita' iżda wkoll għall-utenti l-oħra li jixtiequ jgawdu mill-iżvilupp u tisbiħ li jista' jsir lill-facilitajiet tal-marina u l-inħawi tal-madwar. F'dan ir-rigward, l-eċċipjenti formalment tirriserva kull jedd li għandha, inkluż li tfittex lill-atturi għal danni li jkopru mhux biss okkupazzjoni illegali tal-marina, iżda wkoll telf ta' concession fees u telf ta' investment;*
9. *Ai termini tal-Artikolu 158(3)(ċ) tal-Kapitolu 12, u fid-dawl tas-suespost, jiġi dikjarat illi l-fatti kif dikjarati mir-rikorrenti huma kontestati u jeħtieġ illi jiġu ippruvati.*
10. *Salv eċċezzjonijiet oħra permissibbii mil-liġi.*

Bl-ispejjeż u b'rizerva għad-danni kif fuq spjegat.

3. Rat in-nota pprezentata fis-16 ta' Marzu 2017 fejn ir-rikorrent ipprezentaw kopja ta' affidavits ġia redatti fil-proċeduri 90/16AF fl-istess ismijiet kif fil-proċeduri odjerni, liema affidavits kienu tas-segwenti: **Alfred Mangion, Paul Cremona, Henry Attard, Gordon Mizzi, Emanuel Micallef, Trevor Sullivan, Joseph Grech, John Dalli, Joseph Casha, Rino Muscat Scerri u Sheila Dunbar Smyth.** (fol 80)
4. Rat ix-xhieda ta' **Konrad Muscat**, Commercial Manager tal-Awtorita' Intimata u prodotta mir-rikorrenti viva voce fl-10 ta' Mejju 2017 (fol 98) u rat id-dokumentazzjoni minnu eżebita (fol 100 sa 129).
5. Rat ix-xhieda ulterjuri ta' Konrad Muscat, Commercial Manager tal-Awtorita' Intimata u prodotta mir-rikorrenti viva voce fis-7 ta' Novembru 2017 (fol 135) u rat id-dokumentazzjoni minnu eżebita (fol 137 sa 144).
6. Rat illi fil-21 ta' Frar 2018 ir-rikorrenti ddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jipprezentaw.
7. Rat id-dokumentazzjoni eżebita mill-awtorita' intimata fid-19 ta' April 218. (fol 149)
8. Rat illi fl-4 ta' Jannar 2019, il-Qorti ġiet infurmata illi l-attur Rino Muscat Scerri miet fl-4 ta' Diċembru 2017.
9. Rat illi ma saru ebda proċeduri da' parte tar-rikorrenti għall-legitimazzjoni tal-atti tal-mejjet Rino Muscat Scerri u, peress illi għaddew aktar minn sitt xhur, a tenur tal-Artikolu 810B tal-Kap 12, il-kawża għandha tkompli f'isem il-mejjet.
10. Rat illi dina l-Qorti, kif komposta, ħadet konjizzjoni tal-atti fis-7 ta' Ottubru 2019.
11. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' Trevor Sullivan illi saret fis-7 ta' Novembru 2019. (fol 216)
12. Rat ir-rikors ta' Duncan Pace, ipprezentat fit-30 ta' Diċembru 2019, fejn talab illi jintervjeni in statu et terminis wara li akkwista d-dgħajsa propjeta tal-mejjet Rino Muscat Scerri, liema rikors intlaqa' fit-2 ta' Jannar 2020. (fol 227)
13. Rat id-dokument eżebit mir-rikorrenti, kif debitament awtorizzat fis-6 ta' Jannar 2020.
14. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' Henry Attard illi saret fl-4 ta' Frar 2020. (fol 250)
15. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' Joseph Grech illi saret fl-4 ta' Frar 2020. (fol 254)
16. Semgħet ix-xhieda in kontro eżami ta' John Dalli illi saret fl-4 ta' Frar 2020. (fol 260)

17. Rat illi fil-25 ta' Novembru 2020, il-partijiet ddikjaraw illi ma kellhomx aktar provi x'jipprezentaw w il-kawża thalliet għas-sottomissjonijiet bil-miktub tal-partijiet.
18. Rat is-sottomissjonijiet bil-miktub tal-abbli difensuri tar-rikorrenti ipprezentata fit 28 ta' Jannar 2021. (fol 269)
19. Rat is-sottomissjonijiet bil-miktub tal-abbli difensuri tal-Awtorita' intimata ipprezentata fid-29 ta' Marzu 2021. (fol 287)
20. Semgħet it-trattazzjoni finali orali illi saret fid-9 ta' Ġunju 2021, wara liema data il-kawża għet differita għas-sentenza.

Ikkunsidrat

21. Jirrizulta illi r-rikorrenti lkoll huma sidien ta' dgħajjes ta' ċerta daqs illi jirmigġjaw lkoll għewwa l-Marina ta' Ta' Xbiex, magħrufa bħala 'Iċ-Ċentru tal-Yachting f'Ta' Xbiex'.
22. Jirrizulta illi, permezz ta' ftehim illi sar bejnhom fis-sena 1992, individwalment, mal-Awtorita Marittima ta' Malta, preċedessur tal-Awtorita' intimata, abbażi tal-Avviż Legali 71 tal-1992 intitolat "**Regolamenti ta' 1992 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting**", huma ngħataw id-dritt illi jirmigġjaw id-dgħajjes tagħhom mal-moll taċ-Ċentru tal-Yachting f'Ta' Xbiex.
23. Jirrizulta illi r-rikorrenti lkoll jistqarru illi, riżultat tal-pubblikazzjoni tal-Avviż Legali 103 tas-sena 2011 intitolat "**Regolamenti tal-2011 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting**", huma rċevew Ittra mingħand l-Awtorita' fejn għew mgħarrfa illi kien ser ikun hemm tibdiliet fil-kundizzjonijiet tal-irmigġ tagħhom, fosthom żieda fit-tariffi u tibdil fil-kundizzjonijiet tal-irmigġ – għalkemm il-kawża ilha pendenti għal aktar minn hames snin, HADD MIR-RIKORRENTI, FIL-PROCĊEDURI ODJERNI, MA QATT IPPREŻENTA KOPJA TA' TALI ITTRA!
24. Jirrizulta illi, riżultat ta' tali deċizzjoni, jidher li r-rikorrenti bdew proċeduri ta' natura Kostituzzjonali fit-3 ta' Diċembru 2011, u saħansitra pproċedew quddiem il-Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem fejn saħqu illi huma kellhom dritt għall-irmigġ permanenti u għalhekk tali dritt ma setax jiġi lilhom meħud mill-Awtorita' intimata, iżda tali proċeduri ma kellhomx l-eżitu mixtieq.
25. Jirrizulta, għalhekk, illi fi Frar 2016 ipprezentaw żewġ proċeduri Ċivili, waħda minnhom, 90/2016AF, sabiex jiġi dikjarat illi l-Awtorita intimata ma kellhiex dritt tiżgumbrahom u li huma propratarji tal-irmigġi, u oħra, 91/2016, sabiex l-Awtorita' intimata tiġi dikjarata responsabbli għall-manutenzjoni ta' 'Ta' Xbiex Yacht Marina.
26. Jirrizulta, eventwalment, illi fil-mori ta' dawna l-proċeduri, fl-14 ta' Diċembru 2016 ipprezentaw il-proċeduri odjerni sabiex jiġi dikjarat illi d-dritt ta' l-irmigġ tal-

atturi huwa naxxenti minn kuntratti ġia ffirmati, illi għalhekk l-Awtorita' intimata kellha tonora.

Ikkunsidrat

27. Jirrizulta mid-dokumentazzjoni prodotta lill-Qorti, illi fis-sena 1992, il-Malta Maritime Authority ikkomunikat ma' min kellu bastiment irmigġjat ġewwa l-Yacht Marina ta' Ta' Xbiex u baġħitilhom ittra, intitolata 'Berthing Rates', fejn għarrfithom bis-segwenti:

By Legal Notice No. 71/92 published in the Government Gazette on 24-7-92, the Schedule in respect of the fees payable for berthing in the Yachting Centres has been amended. A copy of the relative new Schedule as well as an application for a berth are being enclosed for your perusal.

It will be noted that the system hitherto applied of having a flat rate throughout the year has been changed and that the charges for water and electricity are now incorporated in the actual rates payable. In view of the fact that the contract periods are now based on the duration of one's stay in the Marina, you are requested to return the Application Form indicating the period that you intend to apply for. Where an annual contract is opted for, payment will have to be made in two equal instalments. Where no reply is received from temporary berth holders already in the Marina, then they will automatically be billed on a monthly basis, it must be stressed that it is very important to return the Application Form, duly filled in as early as possible.

Applicants who feel that they are entitled to a discounted rate under Categories 1 or 2, should produce documentary proof to this Office. Photocopies of Builders Certificates, Customs duty forms or other documents will not be accepted.

28. Jirrizulta illi, flimkien ma' tali korrisspondenza, kien hemm anness "Berthing Application", li kienet tgħid li l-applikament kien qiegħed jitlob is-segwenti:

(applicant) request the above mentioned Authority (herein called the Authority) to grant me a berthing license for a pontoon berth/or stern-to on quay as indicated for the vessel described below, and I enclose a booking fee remittance value Lm ____ as a deposit for renting a berth which I understand will not be refundable in the case of cancellation, or the berth not being taken up within seven days. I also understand that the Authority reserves the right to allocate berths according to availability and length/type of vessel. I undertake to Inform the Authority immediately of any changes to any of the following particulars.

29. Jirriżulta, illi tul il-proċeduri kollha, l-uniċi applikazzjonijiet illi ġew ippreżentati kienu dawk ta' Albert Attard (fol 104), Henry Attard (fol 5 u 106) u Peter Gatesy (fol 110), li lkoll kellhom notament miktub bl-idejn mal-ġemb "***Permanent Contract***".
30. Jirriżulta illi r-rikorrenti kollha, f'isimhom personali kif redatta fir-rikors promotur, stqarrew illi kellhom tali ftehim ukoll, iżda kopja ta' tali ftehim u dokumentazzjoni qatt ma ġiet prodotta minn hadd.
31. Jirriżulta wkoll illi l-Awtorita' intimata ippreżentat dokumentazzjoni maħruġa mill-Yacht Marina Management System li juru li, skond is-sistema komputerrizzata tal-Malta Maritime Authority, Paul Gauci (fol 138) u Gordon Mizzi (fol 143), kellhom kuntratt illi ġie indikat fis-sistema bħala "***Permanent***".
32. Jirriżulta, għalhekk, illi dokumentazzjoni dwar applikazzjonijiet u ftehim għar-rigward ir-rikorrenti kollha, għajr għal dawk fuq imsemmija, qatt ma nġiebet a konjizzjoni ta' dina l-Qorti.

Ikkunsidrat

33. Jirriżulta illi l-bażi tal-azzjoni odjerna tar-rikorrenti kollha, inkluż dawk li ma ġabu ebda prova dwar applikazzjoni u/jew ftehim, hija li l-ftehim tagħhom kien wiehed ta' irmiġġ permanenti, abbażi ta' dak miftiehem fis-sena 1992, bir-riżultat illi l-Awtorita' intimata, bħala suċċessur tal-Malta Maritime Authority, ma kellha ebda dritt illi tordna lir-rikorrenti biex inehħu d-dgħajjes tagħhom.
34. Il-Qorti tosserva illi sabiex tkun tista' tikkunsidra tali pretensjoni, il-Qorti trid tevalwa u tqis dak kontenut fl-Avviż Legali 71 ta' l-1992 ippubblikat fil-Gazzetta tal-Gvern fl-24 ta' Lulju 1992, intitolat "***Regolamenti ta' 1992 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting***", li kopja tiegħu r-rikorrenti naqsu li jippreżentaw iżda dina l-Qorti għabet kopja tagħha u inkludietha fl-atti tal-proċess odjern.
35. Jirriżulta illi f'Artikolu 3 ta' tali Regolamenti, kienu ġew stabbiliti erbgħa żoni li kellhom ikunu ċentri ta' yachting, u fosthom kien hemm indikat, fis-sub paragrafu (a), iż-żona fejn huma rmiġġjati d-dgħajjes tar-rikorrenti, ossija:

Iċ-Ċentru tal-Yachting f'Ta' Xbiex; Il-mollijiet u l-area tal-baħar tad-Daħla ta' Lazzaretto ġewwa l-Port ta' Marsamxett.

36. Jirriżulta illi l-Artikolu 4 ta' l-istess Regolamenti kien jgħid is-segwenti:

Il-yachts li jirmiġġaw u li jużaw il-faċilitajiet ta' ċentru ta' yachting għandhom jagħmlu hekk skond id-disposizzjonijiet ta' dawn ir-regolamenti.

37. Jirriżulta illi "yachts" huma indikati fl-Artikolu 2 tar-Regolament, li huma:

'bastiment registrat li jbaħħar, użat biss għad-divertiment u hekk aċċettat mid-Direttur Eżekuttiv.'

38. Jirrizulta illi l-Artikolu 6 (1) tar-Regolament kien jipprovdi dwar l-irmiggi u jghid:

Il-yachts għandhom jirmigġaw jew jankraw jew jibdlu l-irmigġ f'ċentru ta' yachting kif, fejn u meta ordnati mid-Direttur Eżekuttiv.

39. L-Artikolu 8 imbgħad jipprovdi li:

Yacht li jhalli l-irmigġ tiegħu għal żmien ta' iżjed minn 24 siegħa għandu jitlef id-dritt ta' dan l-irmigġ jekk id-Direttur Eżekuttiv, wara avviż minn qabel ta' assenza minn ċentru ta' yachting, ma jordnax xort' oħra.

40. Dwar riservazzjonijiet, ir-Regolament kien jipprovdi s-segweni fl-Artikolu 18:

(1) L-isparju ta' rmiġġ jew ankraġġ f'ċentru ta' yachting jista' jiġi riservat mid-Direttur Eżekuttiv għal kull yacht fuq talba ta' sidu jew tal-kaptan tiegħu u wara l-ħlas ta' dritt ta' prenotazzjoni li jkun daqs id-dritt għal irmiġġ għal ġimġha. Dan id-dritt ma għandux jingħata lura taħt ebda ċirkostanza.

(2) Meta xi spazju tali ma jittieħidx mill-yacht li għalih ikun riservat fi żmien sebat ijiem mid-data li minnha kellha tibda r-riservazzjoni, id-Direttur Eżekuttiv jista' jallokka mill-ġdid lil yachts oħra:

Iżda, f'kull każ ta' force majeure pruvat, id-Direttur Eżekuttiv jista', fid-diskrezzjoni tiegħu, jestendi l-imsemmi perijodu ta' sebat ijiem kif jidhirlu xieraq.

41. Dwar ħlasijiet, l-Artikolu 20 kien jipprovdi dan li ġej:

Għandu jithallas bil-quddiem lid-Direttur Eżekuttiv dwar kull yacht li jirmigġa jew jankra f'ċentru ta' yachting dritt kif speċifikat fl-iskeda li tinsab ma' dawn ir-regolamenti.

42. Jirrizulta finalment illi fl-Iskeda annessa mar-Regolament u li l-Artikolu 20 jagħmel referenza għaliha, li d-drittijiet stabbiliti skond il-qies tal-bastiment ġew ikklassifikati kif ġej:

- i. Għal Sena
- ii. Sajf
- iii. Xitwa
- iv. Xahar fis-Sajf,
- v. Xahar fix-Xitwa,
- vi. Ħmistax fix-Xitwa

- vii. Hmistax fis-Sajf
- viii. Ġimgħa fis-Saf
- ix. Ġimgħa fix-Xitwa
- x. Jum fis-Sajf
- xi. Jum fix-Xitwa

43. Jirrizulta għalhekk, illi, kif del resto jiddikjaraw ir-rikorrent fir-rikors promotur tagħhom, l-Avviż Legali 71 tal-1992, illi abbażi tagħhom inħargu l-ftehim lil kull minn kellu bastiment fil-Yacht Marina ta' Ta' Xbiex kif indikat fl-istess Regolament, kien jipprovdi għal kuntratt mensili kif ukoll kuntratt annwali, **izda qatt ma kkontempla jew iprovda għal kuntratt permanenti**.
44. Jirrizulta wkoll illi fil-ftehim li ġie pprezentat fl-atti tal-proċeduri odjerni, inkluż dak ipprezentat flimkien mar-rikors promotur, u li jidher li ġie ffirmat minn ftit mir-rikorrenti, li tiegħu ġia saret referenza aktar 'il fuq fil-para 20, joħroġu ċari s-segventi punti, li huma riflessjoni ta' dak stipulat fl-Avviż Legali 71 tal-1992, ossija:
- a. Li l-applikant kien qiegħed jagħti “*a deposit for **renting a berth** which I understand will not be refundable in the case of cancellation or the berth not being taken up within seven days*”
 - b. Li l-applikant kien a korrent tal-kundizzjoni illi “*the Authority reserves the right to allocate berths according to availability and length/type of vessel.*”
45. Il-Qorti ma tistax ma tosservax illi għalhekk joħroġ ċar, kemm mid-diċitura ta' tali ftehim, kif ukoll mill-Avviż Legali 71 tas-sena 1992, illi l-irmigġ li kien qiegħed jingħata għall-bastiment ġewwa l-Yachting Centre ta' Ta' Xbiex kien wiehed ta' natura temporanja, li għalih l-applikant kien qiegħed iħallas kirja u li l-Awtorita' kellha kull dritt li talloka irmigġi skond kif ikun hemm a disposizzjoni tagħha.
46. Il-Qorti ma tistax ma tirrilevax illi minn imkien ma jirrizulta illi sid ta' bastiment kien qiegħed jingħata irmigġ permanenti – l-irmigġ kien dejjem wiehed temporanju u soġġett għall-perjodu ta' żmien, li seta' jvarja minn ġurnata waħda sa sena shiħa.

Ikkunsidrat

47. Jirrizulta illi, għalkemm mhux indikat mir-rikorrenti, l-Avviż Legali 71 tas-sena 1992 ġie sussegwentement revokat u rimpjazzat bl-Avviż Legali 103 tas-sena 2011, ossija Leġislazzjoni Sussidjarja 499.10 intitolat “*Regolament dwar iċ-Ċentri ta' Yachting*” – kopja tagħha ġiet inserita mill-Qorti fl-atti tal-proċess.
48. Jirrizulta illi dawna r-regolamenti, fost affarijiet oħra, jintroduċu l-kunċett ta' Operatur ta' Ċentru ta' Yachting li huwa awtorizzat “*mill-Awtorita' jew mill-Ministru sabiex tmexxi u thaddem centru ta' yachting*”.

49. Jirriżulta illi fl-Artikolu 19 ta' l-istess Regolament, kif originalment redatt, illi r-Regolamenti tal-1992 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting kienu ġew revokati.
50. Jirriżulta, madanakollu, illi tali Avviż Legali kkontempla disposizzjoni transitorja u, di fatti, fl-Artikolu 20 jipprovdi dan li ġej:

Kull permess maħruġ taħt ir-Regolamenti tal-1992 dwar iċ-ċentri ta' Yachting għandhom jibqgħu fis-sehħ u validi daqs li kieku kienu maħruġa taħt dawn ir-regolamenti sakemm jiskadi l-perjodu tal-validità tagħhom. (sottolinjar tal-Qorti)

Ikkunsidrat

51. Il-Qorti tirrileva illi, abbażi tal-ftit provi pprovduti mir-rikorrenti, kif ukoll il-provi mressqa mill-Awtorita' intimata, joħroġ ċar illi kull bastiment illi nġhata 'berthing licence' għal marina indikata bħala Ta' Xbiex Yacht Marina' abbażi tar-Regolamenti eżistenti u stabbiliti fl-Avviż Legali 71 tas-sena 1992, inġhata dan fuq bażi temporanja u għal żmien fiss u stabbilit li seta' jvarja minn ġurnata sa sena, iżda presumibbilment, fil-każ tar-rikorrenti, kien ta' sena.
52. Il-Qorti tqis illi, f'dana l-istadju, hija għandha ukoll tagħmel referenza għal dak stabbilit u dikjara mill-ogħla Qorti ta' Malta, ossija il-Qorti Kostituzzjonali, fejn fid-deċiżjoni tagħha tas-6 ta' Frar 2015 fil-kawża bejn l-istess partijiet odjerni u dwar l-istess dritt presunt għall-irmigġijiet, kellha dan xi tghid dwar il-pretenzjoni tar-rikorrenti għal irmigġ permanenti:

36. Ir-rikorrenti jistrieħu unikament fuq il-kliem "Contract Type: Permanenti" li jidhru stampati fuq ir-riċevuti eżebiti. L-istess riċevuti, iżda, ma jistgħux jittieħdu bħala sostitut għall-kuntratt li jidher hemm riferenza għalih fir-riċevuti. Ebda prova ta' tali kuntratt ma saret. Għalhekk anqas jista' jiġi inferit xejn dwar it-tifsira tal-kelma "permanent" li tidher fuq l-istess riċevuti. Ċertament "permanent" ma tfissirx "eternal" u l-uffiċjali tal-Awtorita' intimata taw spjegazzjoni plawżibbli alternattiva għal dik li jsostnu r-rikorrenti u cioè` li kelma "permanent" kienet tintuża biex tiddistingwi il-konċessjonijiet "seasonal" li jingħataw għal perjodi staġjonali u għalhekk temporanji minn dawk li jingħataw għal perjodu intier ta' sena u li setgħu jiġu mġedda minn sena għal sena.

37. Minn naħa l-oħra, jekk il-"kuntratt" li hemm riferenza għalih fir-riċevuti qatt ma eżista iżda l-konċessjoni in kwistjoni kienet dik kif temana mil-liġi ma rriżultat ebda dispożizzjoni inekwivoka tal-liġi li tipprovdi għal konċessjoni ta' rmiġġ ta' natura permanenti fis-sens li jippretendu r-rikorrenti. Ebda rmiġġ għal żmien permanenti ma jissemma' fir-regolamenti tal-1992 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting (A.L. 71/1992) li jipprevedu drittijiet (fees) unikament għal żmien temporanju għall-

massimu ta' żmien sena u b'rati stagjonali jew bil-ġurnata, bil-ġimgħa, kull hmistax, jew fix-xahar li tvarja skont l-istaġun.

53. Dina l-Qorti, wara illi rat l-kuntratti eżebiti mill-partijiet u rat id-dokumentazzjoni kollha lilha ppreżentata kif ukoll abbażi tax-xhieda prodotta quddiemha, ma tistax ma tagħmilx tagħha r-raġunament u konkluzjoni milħuqa mill-Qorti Kostituzzjonali.
54. Minn imkien ma jirriżulta illi s-sidien tal-bastiment irmiġġjati fil-marina ta' Ta' Xbiex qatt inġhataw xi dritt '*permanenti*', kif minnhom allegat, u kif jidher indikat fuq ir-riċevuta kif ukoll, b'mod skritt bl-idejn, fuq l-applikazzjoni eżebiti fl-atti.
55. Mill-banda l-oħra, jidher ċar illi lilhom inġhatalhom dritt ta' irmiġġ a tenur tal-Avviż Legali 71 tas-sena 1992, liema Avviż Legali kien jipprovdi għal "*drittijiet li jitħallsu għall-irmiġġ jew ankrati f'centru ta' yachting dwar kull yacht, għal dak iż-żmien li jidher taħt il-kolonna rispettiva*", liema kolonna lkoll jipprovdu għal irmiġġ fuq perjodu ta' żmien, li jvarja minn ġurnata għal sena – qatt ma huwa kkunsidrat irmiġġ permanenti!
56. Jirriżulta ċar ukoll illi, abbażi tal-Avviż Legali 103 tas-sena 2011, ossija Leġislazzjoni Sussidjarja 499.10 intitolat "*Regolament dwar iċ-Ċentri ta' Yachting*", kull permess maħruġ taħt ir-Regolamenti tas-sena 1992 baqa' fis-seħħ u validu sakemm skada il-perjodu ta' validita' tiegħu, u dana kif jipprovdi fl-Artikolu 20 ta' l-istess Leġislazzjoni Sussidjarja 499.10.
57. Tenut kont illi l-proċeduri odjerni inbdew fl-14 ta' Diċembru 2016 u tenut kont tal-fatt illi l-Leġislazzjoni Sussidjarja 499.10 ġiet ippubblikata fil-Gazzetta tal-Gvern fit-18 ta' Marzu 2011, u anke in vista tal-fatt illi l-itwal perjodu stabbilit fir-Regolamenti tas-sena 1992 kienu ta' sena, il-Qorti tqis illi kwalsiasi dritt ta' irmiġġ illi seta' kellhom r-rikorrenti u l-bastiment rmiġġjati f'Ta' Xbiex Yacht Marina illum il-ġurnata skada u ma għadux jeżisti.
58. Għalhekk, ir-rikorrenti ma għandhom ebda dritt ta' irmiġġ f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.
59. Għaldaqstant, ebda mit-talbiet tar-rikorrenti ma tista' tiġi milqugħa minn dina l-Qorti, stante illi d-drittijiet minnhom pretiżi ma jirriżultawx ippruvati

Konkluzjoni

Il-Qorti,

Wara illi rat l-atti kollha proċesswali u rat id-dokumentazzjoni eżebita;

Wara illi semgħet ix-xhieda u rat is-sottomissjonijiet ta' l-abbli difensuri tal-partijiet, kemm inskritt kif ukoll orali;

Tgħaddi biex taqta' u tiddeċiedi l-proċeduri odjerni billi:

Tiċhad it-talbiet tar-rikorrenti kollha kif dedotti.

Spejjeż tal-proċeduri odjerni ikunu a karku tar-rikorrenti *in solidum* bejniethom.

Francesco Depasquale LL.D. LL.M. (IMLI)
Imhalef

Rita Sciberras
Deputat Registratur